

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA 2014. god.

***JAVNO ENERGETSKO REDUZEĆE
„TOPLANA“ KRALJEVO***

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

OPŠTI PODACI O DRUŠTVU

Pun naziv firme: JEP „TOPLANA“ KRALJEVO

Vrsta pravnog lica: Javno energetska preduzeće

Mesto: Kraljevo

Adresa: Cara Lazara 52A

Šifra osnovne delatnosti: 3530

Naziv osnovne delatnosti: Proizvodnja vrela vode iz javnih toplana

Matični broj: 07190859

Poreski identifikacioni broj: 101260675

Oznaka i broj rešenja u sudu: FI 1202/90

Veličina preduzeća: srednje

Prosečan broj zaposlenih: 74

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Preduzeća su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 62/2013) i drugim računovodstvenim propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji.

Na osnovu Zakona o računovodstvu, pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, utvrđuje se rešenjem Ministra finansija i objavljuje u Službenom glasniku RS. Do datuma sastavljanja finansijskih izveštaja za 2014. godinu prevedeni su i objavljeni standardi i tumačenja standarda (»Sl. Glasnik RS« br. 35/2014).

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Preduzeće primenjuje MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2014. godine.

Prezentacija finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 95/2014).

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Uporedni podaci prikazani su u hiljadama dinara (RSD), važećim na dan 31. decembra 2013. godine

Računovodstveni metod

Finansijski izveštaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti (istorijskog troška), osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u računovodstvenim politikama.

PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

1. Pravila procenjivanja – osnovne pretpostavke

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja, poslovni događaj se priznaje kada je nastao i uključuje se u finansijske izveštaje u periodu na koji se odnosi, nezavisno od prijema isplate novca u vezi sa tim poslovnim događajem.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

2. Priznavanje elemenata finansijskih izveštaja

Sredstvo se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će po osnovu korišćenja sredstava buduće ekonomske koristi priticati u Preduzeće i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može da se pouzdano izmeri.

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza i kada se iznos obaveze koja će se podmiriti može pouzdano da izmeri.

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je povećanje ekonomskih koristi povezano sa povećanjem sredstva ili smanjenjem obaveza koje mogu pouzdano da se izmere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha kada smanjenje ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno sa priznavanjem porasta obaveza i smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu sa finansijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Preduzeća. Iz finansijskog koncepta kapitala proističe koncept očuvanja kapitala. Očuvanje kapitala meri se nominalnim monetarnim jedinicama – RSD. Po ovom konceptu dobitak je zarađen samo ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda premašuje finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon uključivanja bilo kakvih raspodela vlasnicima ili doprinosa vlasnika u toku godine.

3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza u Srbiji, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza za taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike, nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31.12.2014.	31.12.2013.
1 EUR	120,9583	114,6421
1 USD	99,4641	83,1282
1 CHF	100,5472	93,5472

4. Koeficijenti rasta potrošačkih cena u Republici Srbiji (godišnja inflacija):

Mesec	2014.	2013.
Januar	1,4	0,6
Februar	1,5	1,1
Mart	1,2	1,1
April	1,8	1,9
Maj	1,8	2,9
Jun	2,0	3,0
Jul	1,8	2,0
Avgust	1,7	2,5
Septembar	2,3	2,5
Oktobar	2,2	2,6
Novembar	2,2	2,0
Decembar	1,7	2,2

5. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva (investicije) koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

6. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće proceniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrednost je neto prodajna cena ili vrednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša.

Ako je procenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrednosti, onda se knjigovodstvena vrednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju deo gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promena na kapitalu.

7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je verovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrednost ulaganja pouzdano merljiva, a obuhvataju se: ulaganja u razvoj, koncesije, patentni, franšize, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu (u okviru kojih su dugoročno plaćeni troškovi zakupa, pravo korišćenja državnog zemljišta). Nematerijalna ulaganja, vrednuju se u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna ulaganja. Početno priznavanje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (paragraf 74 MRS 38).

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je stavljeno u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom, primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka sredstava, primenom sledećih stopa:

Softveri	25%
Licence	25%

8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Oprema se kapitalizuje ako je vek njenog korišćenja duži od jedne godine i ako je njena pojedinačna vrednost veća od vrednosti propisane poreskim propisima.

Naknadna ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, koja imaju za cilj produženje korisnog veka upotreba ili povećanje kapaciteta, povećavaju knjigovodstvenu vrednost

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na vrednost nekretnina, postrojenja i opreme na početku godine, odnosno na nabavnu vrednost opreme stavljene u upotrebu tokom godine, primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, uz primenu sledećih stopa:

Građevinski objekti	od 1,33% do 3,00%
Ostali toplovođi	5,00%
Motorna vozila	15,38%
Računari	25,00%
Kotlovi i gorionici	10,00%
Telekomunikaciona oprema	20, %
Ostala oprema	12,50%

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se mogu revidirati svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali nameravani vek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

9. Investicione nekretnine

Ova imovina obuhvata zemljište i građevinske objekte namenjene izdavanju u zakup. Početno priznavanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj ceni.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

10. Biološka sredstva

Biološka sredstva obuhvataju: šume. Šume se procenjuju po osnovu prirodnog prirasta. Efekat procene šuma je prihod od usklađivanja vrednosti prirasta.

11. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, ili neto prodajnoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine, transportne troškove i druge zavisne troškove nabavke. Cena koštanja obuhvata troškove direktnog materijala, direktnog rada i indirektno troškove proizvodnje. Troškovi su uključeni u cenu koštanja na bazi normalnog stepena iskorišćenosti kapaciteta, ne uključujući troškove kamata i troškove perioda.

Neto prodajna vrednost predstavlja vrednost po kojoj zalihe mogu biti prodane u tržišnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje.

Obračun izlaza zaliha utvrđuje se metodom prosečne ponderisane cene.

12. Učešća u kapitalu zavisnih društava

Zavisna društva su pravna lica koja se nalaze pod kontrolom Društva. Kontrola podrazumeva moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama zavisnog društva. Smatra se da kontrola postoji kada Preduzeće poseduje, direktno ili indirektno, više od polovine vlasničkih ili glasačkih prava u zavisnom društvu. Učešća u kapitalu zavisnih društava priznaju se po nabavnoj vrednosti (metod udela).

13. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Preduzeće klasifikuje finansijska sredstva u neku od sledećih kategorija: sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Preduzeća utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodele prihoda od kamate i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet niskog rizika od promene vrednosti.

Kredit (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja i plasmani sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, klasifikuju se kao potraživanja i krediti (kratkoročni zajmovi) i potraživanja.

Kredit i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate, nakon umanjenja vrednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gde priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Obezvređenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procenjeni budući novčani tokovi sredstava biti izmenjeni.

Obezvređenje (ispravka vrednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospelih potraživanja koja nisu naplaćena u periodu od 120 dana od datuma dospeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana. Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha. Naplata otpisanih potraživanja uključuje se u bilansu uspeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrednosti primljenih sredstava, umanjene za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspeha obračunskog perioda.

14. Porez na dobitak**Tekući porez**

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srbije. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primenom poreske stope od 15% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju porezom na dobit Republike Srbije.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrednosti sredstva i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u meri u kojoj je verovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se evidentira na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentiraju direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

15. Primanja zaposlenih

Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Preduzeće je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Preduzeće je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Preduzeće nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

Otpremnine

U skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu, Preduzeće ima obavezu da zaposlenom isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu dve prosečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republikčkog organa za poslove statistike. Preduzeće je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i formiralo odgovarajuće rezervisanje po tom osnovu.

Jubilarnе nagrade

Pored toga, Preduzeće e u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20 i 30 godina neprekidnog rada u Preduzeću. Jubilarна nagrada se utvrđuje na osnovu iznosa prosečne

mesečne zarade u Preduzeću, ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate, i to u rasponu od 50% do 70% osnovne zarade.

16. Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se ugovorom o lizingu na Preduzeće prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Preduzeća u visini sadašnjih minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu. Sredstva koja se drže na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se u bilansu uspeha ravnomerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

17. Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu isporuke robe i proizvoda ili izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti, umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE (paragraf 125 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja)

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Preduzeća da vrši procene i utvrđuje pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtevaju vršenje procene i donošenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

1. Korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme

Preduzeće procenjuje preostali korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procena korisnog veka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procena razlikuje od prethodnih procena, promene u poslovnim knjigama Preduzeća se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“. Ove procene mogu da imaju značajne efekte na knjigovodstvenu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

2. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Preduzeće vrši pregled knjigovodstvene vrednosti materijalne i nematerijalne imovine i procenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrednosti nekog sredstva. Prilikom procenjivanja umanjeња vrednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promene u dodeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrednost odnosno imovine.

3. Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu procenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze u roku koji prelazi rok tolerancije naplativosti potraživanja. Procena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promene u uslovima poslovanja, delatnosti ili okolnostima vezanim za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja obelodanjene u priloženim finansijskim izveštajima.

4. Ispravka vrednosti zastarelih zaliha i zaliha sa usporenim obrtom

Preduzeće vrši ispravku vrednosti zastarelih zaliha kao i zaliha sa usporenim obrtom. Pored toga, određene zalihe Preduzeća vrednovane su po njihovoj neto prodajnoj vrednosti. Procena neto prodajne vrednosti zaliha izvršena je na osnovu najpouzdanijih raspoloživih dokaza u vreme vršenja procene. Ova procena uzima u obzir očekivano kretanje cena i troškova u periodu nakon datuma bilansa stanja i njena realnost zavisi od budućih događaja koji treba da potvrde uslove koji su postojali na dan bilansa stanja.

5. Sudski sporovi

Prilikom odmeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Preduzeća donosi određene procene. Ove procene su neophodne radi utvrđivanja verovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usled inherentne neizvesnosti u postupku procenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procenom. Zbog toga se procene koriguju kada Preduzeće dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savetnika. Izmene procena mogu da u značajnoj meri utiču na buduće poslovne rezultate.

OBELODANJIVANJA UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U hiljadama dinara	
	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	2.016	2.016
Povećanje:	3.860	3.860
Nabavke u toku godine	3.860	3.860
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	5.876	5.876
Povećanje:	1.469	1.469
Amortizacija u toku godine	1.469	1.469
Stanje ispravke na kraju godine	1.469	1.469
Neto sadašnja vrednost:		
31.12.2014. godine	4.407	4.407
Neto sadašnja vrednost:		
31.12.2013. godine	2.016	2.016

Povećanje nematerijalnih ulaganja u iznosu od 3.860 hiljada dinara odnosi se na nabavku softvera za knjigovodstvo i softvera za očitavanje podstanica za grejanje. Amortizacija po stopi od 25% je obračunata i iskazana na rashodima

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u hiljadama dinara

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Nekr, postr. i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	463	613.152	561.209	7.411	1.182.235
Povećanje:		13.859	4.572	17.936	36.367
Nabavka, aktiviranje i prenos		13.859	4.572	17.936	36.367
Smanjenje:		126.804	72.621		199.425
Rashod u toku godine		126.804	72.621		199.425
Nabavna vrednost na kraju godine	463	500.207	493.160	25.347	1.019.177
Kumulirana ispravka na početku godine		341.086	256.008		597.094
Povećanje:		11.720	35.705		47.425
Amortizacija		11.720	35.705		47.425
Smanjenje:		126.804	72.621		199.425
Rashod u toku godine		126.804	72.621		199.425
Stanje na kraju godine		226.002	219.092		445.094
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2014. godine	463	274.205	274.068	25.347	574.083
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2013. godine	463	272.066	305.201	7.411	585.141

Zemljište i građevinski objekti su u vlasništvu Predizeća.

Preduzeće se u računovodstvenim politikama opredelilo da nekretnine, postrojenja i oprema vrednuje po nabavnoj vrednosti.

Amortizacija je obračunata i evidentirana na rashodima.

Preduzeće ja kao sredstvo obezbeđenja kredita kod „Intesa banke“ a.d. stavilo zalogu na dva kotla marke „Buderus“ vrednosti 46.734 hiljada dinara i kotao sa gorionikom i opremom „Nova kolonija“ u vrednosti od 30.694 hiljada dinara i deponovalo deset blanko solo menica.

Nabavljeno sredstvo	Nabavna vrednost
1	2
Toplovod u ul. Ljubinka Đorđevića (građevinski objekti)	13.859
Oprema u podstanicama	3.374
Kalorimetri	555
Sistem za detekciju curenja vode	643
Ukupno:	18.431

Povećanje vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi u iznosu od 17.936 hiljada dinara odnosi se na:

- Ulaganje u kotlarnicu na Zelenoj gori u iznosu od 21 hiljada dinara,
- Ulaganje u gasovod u bolnici u iznosu od 596 hiljada dinara,
- Ulaganje u toplovod na Zelenoj gori u iznosu od 1.097 hiljada dinara,
- Ulaganje u toplovod u ul. Hajduk Veljkovoj u iznosu od 12.034 hiljade dinara,
- Ulaganje u mernu regulacionu stanicu u iznosu od 47 hiljada dinara,
- Konsultantske usluge u vezi izrade toplovoda u iznosu od 4.141 hiljada dinara.

Rashodovana sredstva	Nabavna vrednost	Ispravka vrednosti
1	3	4
Građevinski objekti (toplovodi)	126.804	126.804
Mašine uređaji i postrojenja	71.513	71.513
Specijalni i univerzalni alat	7	7
Poslovni inventar	1.042	1.042
Pogonski inventar sa kalkulativnim otpisom	59	59
Ukupno:	199.425	199.425

Isknjižavanje rashodovane opreme je izvršeno po nalogu državne revizije za potpuno otpisana sredstva. Komisija, formirana po nalogu Direktora, izvršiće procenu vrednosti otpadnog materijala.

3. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

u hiljadama dinara

Ime pravnog lica u čijem kapitalu je učešće	Vlasnički udeo (%)	Valuta	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Neto iznos
Poslovno udruženje Toplana Srbije			32		32
a) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju			32		32
Sredstva solidarnosti			263		263
Radnici Toplane, stambeni krediti			503		503
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani			766		766
Ukupno dugoročni finansijski plasmani (a + b)			798		798

Preduzeće nije ugovorilo kamatnu stopu za stambene kredite odobrene radnicima niti je vršena revalorizacija rata kredita

4. ZALIHE

Zalihe materijala, sitnog inventara i alata se vrednuju po stvarnim nabavnim cenama. Prikazane zalihe su usaglašene sa godišnjim popisom.

Društvo je shodno načelu opreznosti izvršilo procenu neto prodajne vrednosti zaliha i utvrdilo da nema zaliha bez izlaza u toku godine.

Starosna struktura plaćenih avansa za zalihe i usluge

u hiljadama dinara

Starost plaćenih avansa za zalihe i usluge u danima	Do 365 dana	Preko godinu dana	Ukupno
Plaćeni avansi, bruto	5.511	188	5.699
Plaćeni avansi, neto	5.511	188	5.699

Dati avansi su usaglašeni.

5. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

u hiljadama dinara

Opis	Kupci u zemlji	Ukupno
1	2	3
Bruto potraživanje na početku godine	257.466	257.466
Bruto potraživanje na kraju godine	286.159	286.159
Ispravka vrednosti na početku godine	141.284	141.284
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu naplate	16.213	16.213
Povećanje ispravke vrednosti u toku godine	36.777	36.777
Ispravka vrednosti na kraju godine	161.848	161.848
NETO STANJE		
31.12.2014. godine	124.311	124.311
31.12.2013. godine	116.182	116.182

hiljadama dinara

Starost potraživanja u danima	Potraživanja do 365 dana starosti	Potraživanja starija od godinu dana	Ukupno (2+3)
1	2	3	4
Kupci u zemlji (bruto)	124.311	161.848	286.159
Ispravka vrednosti		161.848	161.848
Neto potraživanja	124.311		124.311

Na dospelu nenaplaćena potraživanja Društvo vrši obračun zatezne kamate. Naplata potraživanja nisu obezbeđena hipotekom, bankarskim garancijama i menicama.

Prema računovodstvenim politikama Preduzeća, obezvređenje kratkoročnih potraživanja vrši se za potraživanje kod kojih je prošao rok od 120 dana od dana dospeća za naplatu.

Preduzeće je u toku godine izvršilo obezvređenje potraživanja starijih od 120 dana od kupaca u zemlji u iznosu od 36.777 hiljada dinara što je evidentiralo na teret ostalih rashoda .

U toku 2014. godine izvršena je naplata ranije indirektno obezvređenih potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 16.213 hiljada dinara. Preduzeće je naplatu potraživanja od kupaca u zemlji evidentiralo u korist ostalih prihoda.

Potraživanja su usaglašena u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji.

6. DRUGA POTRAŽIVANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Potraživanja od zaposlenih	202	5.055
2. Potraživanja od državnih organa i organizacija		117
3. Ispravka vrednosti drugih potraživanja		-237
DRUGA POTRAŽIVANJA (1 do 3)	202	4.935

Potraživanja od zaposlenih u iznosu od 202 hiljade dinara odnose se na master kartice radnika.

7. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	u hiljadama dinara	
Opis	Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	Ukupno
1	2	3
Bruto stanje na početku godine	675	675
Bruto stanje na kraju godine	5.298	5.298
Ispravka vrednosti na početku godine	495	495
Ispravka vrednosti na kraju godine	495	495
NETO STANJE		
31.12.2014. godine	4.803	4.803
31.12.2013. godine	180	180

1) Kratkoročni krediti

Dužnik	Dan dozn. kred.	Dan dospeća	Obezb.	Kamat. stopa	Valuta	Bruto iznos	ispravka	Neto iznos
Plastmetal	31.01.12.	31.01.13	nema	nema	din	150	83	67
KK Sloga	24.11.11.	24.11.12			din	50	50	
Zajam sindikatu	2014	2015				4.736		4.736
FVK	08.08.08.	08.08.09			din	237	237	
Termo invest	2013.	2014			din	125	125	
a) Kratkoročni krediti u zemlji						5.298	495	4.803

8. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Gotovinski ekvivalenti u dinarima-čekovi	20	15
2. Dinarski poslovni račun	4.586	386
3. Dinarska blagajna-Pazar	435	
4. Devizna blagajna		9
UKUPNO (1 do 4)	5.041	410

Gotovina na dinarskom poslovnom računu usaglašena je prema izvodima poslovnih banaka.

9. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	336	12.158
UKUPNO (1)	336	12.158

Ostala AVR u iznosu od 336 hiljada dinara odnose se na unapred plaćene premije osiguranja.

Na osnovu Odluke Upravnog odbora od 30.01.2013. godine Preduzeće je uskladilo vrednost upisanog kapitala sa kapitalom iskazanim u poslovnim knjigama. Preduzeće je po rešenju Agencije za privredne registre upisalo osnovni kapital u iznosu 248.750.938,74 dinara.

Ostali kapital u iznosu od 2.273 hiljada dinara odnosi se na stambeni fond koji je reklasifikovan pri prvoj primeni MSFI sa vanposlovne

10. KAPITAL

Osnovni kapital Preduzeća iskazan na dan 31. decembra 2014. godine u iznosu od 248.751 hiljada RSD (2013. godine – 248.751 hiljada RSD) čini državni kapital Preduzeća.

Prema podacima Agencije za privredne registre osnovni kapital Preduzeća iskazan je u iznosu od 248.751 hiljada RSD.

Ostali kapital u iznosu od 2.273 hiljada dinara odnosi se na stambeni fond koji je reklasifikovan pri prvoj primeni MSFI sa vanposlovne

Preduzeće je po nalogu Državne revizije izvršilo ispravke fundamentalnih grešaka iz ranijeg perioda preko gubitka i dobitka, korekcijom početnog stanja.

Struktura kapitala:

	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Državni kapital	248,751	248,751
2. Ostali osnovni kapital	2,276	2,276
I. Svega osnovni kapital (1 + 2)	251,027	251,027
3. Neraspoređeni dobitak ranijih god	1.803	
3.1 Neraspoređeni dobitak tekuće godine po osnovu prenosa neto dobitka iz bilansa uspeha	12.752	1.803
II. Svega neraspoređeni dobitak (3)	14.555	1.803
4. Gubitak do visine kapitala ranijih godina	188.413	
5. Gubitak do visine kapitala tekuće godine		188.413
III. Svega gubitak do visine kapitala (4+5)	188.413	188.413
KAPITAL (I+II-III)	77.169	64.417

Promene kapitala u toku tekuće godine:

a) Osnovni kapital

Hiljada dinara

	Državni kapital	Svega osnovni kapital	Ostali osnovni kapital	Ukupno
Stanje na početku godine	248,751	248,751	2,272	251.023
Stanje 31.12. tekuće godine	248,751	248,751	2,272	251.023

b) Neraspoređeni dobitak po osnovu prenosa neto dobitka iz bilansa uspeha

Hiljada dinara

Stanje na početku godine	5.264
Korekcija poč. stanja po nalogu Državne revizije-smanjenje	(3.461)
Korigovano početno stanje	1.803
Povećanje:	12.752
a) po osnovu prenosa neto dobitka iz bilansa uspeha	12.752
Stanje 31.12. tekuće godine	14.555

c) Gubitak do visine kapitala

Hiljada dinara

Stanje na početku godine	131.096
Korekcija poč. stanja po nalogu Državne revizije-povećanje gub.	57.317
Korigovano početno stanje	188.413
Stanje 31.12. tekuće godine	188.413

11. DUGOROČNA REZERVISANJA

Preduzeće nije izvršilo rezervisanje za otpremnine, jubilarne nagrade i druga rezervisanja za zaposlene u skladu sa MRS 19 - Primanja zaposlenih. Prema članu 22a Zakona o porezu na dobit rezervisanja po prethodno navedenim osnovama ne priznaju se u Poreskom bilansu i za iznos ovih rezervisanja vrši se uvećanje poreske osnovice

12. DUGOROČNE OBAVEZE**u hiljadama dinara**

Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbeđenje	Kamatna stopa	Valuta kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
Zajam robne rezerve	3.god	10.2013.	menica		din		22.376
Banka INTESA a.d.	5.god	09.08.2012.	menica	3,40%	eur	100.145	12.113
1) Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji							34.489
MSF KVV4	8.god	122.015	garancija	2,50%	eur	268.188	32.440
MFS KVV3	13.god	12.2010.	garancija	2,00%	eur	1.913.770	231.486
2) Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu							263.926
Ukupno dugoročne obaveze (1+2)							298.415

Dugoročne obaveze su, u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji, usaglašene sa kreditorima.

Preduzeće je deo obaveza po dugoročnim kreditima koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansa reklasifikovalo na kratkoročne obaveze.

Preduzeće je obaveze po dugoročnim kreditima obračunalo u dinarskoj protivvrednosti prema srednjem kursu NBS na dan 31.12.2014. godine. Negativni efekti promene deviznog kursa strane valute iskazani su u okviru finansijskih rashoda.

Preduzeće ja kao sredstvo obezbeđenja kredita kod „Intesa banke“ a.d. stavilo zalogu na dva kotla marke „Buderus“ vrednosti 46.734 hiljada dinara i kotao sa gorionikom i opremom „Nova kolonija“ u vrednosti od 30.694 hiljada dinara i deponovalo deset blanko solo menica.

13. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**u hiljadama dinara**

	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
Odložene poreske obaveze po osnovu (a)	8.655	16.684
a) Razlika između računovodstvene osnovice i poreske osnovice	8.655	16.684

14. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE**u hiljadama dinara**

Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbeđenje	Kamatna stopa	Valuta u kojoj je kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
Banka INTESA a.d	1.god	1.1.2015	zaloga	3,40%	eur	171.677	20.766
Zajam za robne rezerve	1.god	01.01.2015.	menice		din		26.848
Ministarstvo finansija KFW3	1.god	01.01.2015.	menice	2,00%	eur	452.041	54.678
1) Deo dugoročnih kredita koji dospevaju do godinu dana							102.292
Vojvođanska banka a.d.	1.god	3.3.2014	menice	9,40%	din		16.250
JKP Putevi KV	1.god	15.1.2015			din		2.000
AVI Kraljevo	1.god	15.01.2015.			din		3.000
2) Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji							21.250
Master kartica							5
3) Ostale kratkoročne finansijske obaveze							5
UKUPNO KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (1 DO 3)							123.547

Preduzeće je kratkoročne finansijske obaveze ugovorene sa valutnom klauzulom prikazalo po srednjem kursu strane valute NBS na dan bilansa, a kursne razlike su evidentirane na teret finansijskih rashoda i prihoda.

Preduzeće je usaglasilo kratkoročne obaveza na dan bilansa sa kreditorima.

15. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	Hiljada dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Dobavljači u zemlji	179.163	154.529
OBAVEZE IZ POSLOVANJA (1)	179.163	154.529

Na osnovu izvoda otvorenih stavki) sprovedene nezavisne potvrde salda sa najznačajnim dobavljačima, prikupili smo zadovoljavajuće revizijske dokaze o usaglašenosti obaveza iz poslovanja u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji.

16. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Neto obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	2.000	
2. Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	870	
3. Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	521	
4. Obaveze prema zaposlenom po osnovu službenog putovanja, smeštaja, otpremnine i drugo	357	
5. Ostale obaveze	943	365
I. OBAVEZE PO OSNOVU ZARADA I NAKNADA ZARADA I DRUGE OBAVEZE (1 DO 5)	4.691	365
OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (I)	4.691	365

Obaveze po osnovu zarada i naknada odnose se na neisplaćene zarade za decembar 2014. godine

Ostale obaveze u iznosu od 943 hiljade dinara odnose se na obaveze Komorama u iznosu od 314 hiljada dinara i obaveze za poseban porez u iznosu od 629 hiljada dinara. (po Uredbi vlade)

17. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DORPINOSE I DRUGE DAŽBINE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Ostale obaveze za poreze, (porez za otpremninu)	21	
OBAVEZE za ostale poreze, dorpinose i druge dažbine (1)	21	

18. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2014.	31. decembra 2013.
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	73.534	66.322
2. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	873	12.340
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (1+2)	74.407	78.662

Preduzeće je u okviru primljenih donacija evidentiralo iznos od 73.534 hiljade dinara po osnovu donacije primljene od:

- Direkcije za igradnju Kraljevo u iznosu od 9.652 hiljade dinara za rekonstrukciju toplifikacije,
- „Grunfosa Srbija“ d.o.o. u iznosu od 84 hiljade dinara za nabavku opreme,
- „Afaca inženjering“ d.o.o. Čačak u iznosu od 20.813 hiljada dinara za rekonstrukciju toplifikacije Nova kolonija i
- „KFW“ finansijske organizacije Frankfurt na Majni u iznosu od 42.986 hiljada dinara za rekonstrukciju i modernizaciju toplovoda

Preduzeće odložene prihode po osnovu donacije ukida u korist prihoda u visini troškova amortizacije sredstava pribavljenih iz donacija.

Ostala PVR u iznosu od 873 hiljade dinara odnose se na PDV u primljenim avansima

U 2014. godini izvršeno je ukidanje odloženih prihoda po osnovu uslovljenih donacija za obračunatu amortizaciju u iznosu od 5.128 hiljada dinara. (495/641).

19. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Ostali poslovni prihodi	2.956	
DRUGI POSLOVNI PRIHODI (1)	2.956	

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 2.956 hiljada dinara odnose se na prihod od naknada taksi za utužene kupce.

20. TROŠKOVI MATERIJALA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Troškovi materijala za izradu	11.942	11.005
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	1.054	1.829
3. Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	4.263	
TROŠKOVI MATERIJALA (1 do 3)	17.259	12.834

21. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Troškovi zarada i naknada (bruto)	76.279	77.021
2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	13.615	13.756
3. Troškovi naknada po ugovoru o delu		19
4. Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	1.278	1.306
5. Ostali lični rashodi i naknade	6.804	7.054
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1 do 5)	97.976	99.156

Ostali lični rashodi i naknade u iznosu od 6.804 hiljade dinara odnose se na:

- Otpremnine, jubilarne nagrade, stipendije u iznosu od 4.005 hiljada dinara,
- Dnevnice i troškovi službenog puta i prevoz radnika u iznosu od 2.799 hiljada dinara.

22. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Troškovi transportnih usluga	1.264	1.609
2. Troškovi usluga na održavanju	5.830	8.348
3. Troškovi zakupnina	431	410
4. Troškovi reklame i propagande	901	2.130
5. Troškovi ostalih usluga	4.691	3.577
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA (1 do 5)	13.117	16.074

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 4.691 hiljadu dinara odnose se na troškove komunalnih usluga, održavanje računara, telefoni, registracija vozila i putarine.

23. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Troškovi neproizvodnih usluga	7.553	8.291
2. Troškovi reprezentacije	1.508	1.158
3. Troškovi premije osiguranja	634	935
4. Troškovi platnog prometa	1.328	1.503
5. Troškovi članarina	561	478
6. Troškovi poreza	154	728
7. Ostali nematerijalni troškovi	3.459	4.621
NEMATERIJALNI TROŠKOVI (1 do 7)	15.197	17.714

Ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 3.459 hiljada dinara odnose se na sudske i administrativne takse.

24. OSTALI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Dobici od prodaje materijala	129	658
2. Naplaćena otpisana potraživanja	16.213	6.787
3. Ostali nepomenuti prihodi	4.158	3.294
OSTALI PRIHODI (1 do 3)	20.500	10.739

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 4.158 hiljada dinara odnose se na refundaciju taksi za priključke (po Odluci osnivača) i naplate štete.

25. OSTALI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2014.	01.01-31.12. 2013.
1. Manjkovi	1	3
2. Rashodi po osnovu povećanja ispravke vrednosti	36.776	37.965
3. Rashodi po osnovu rashod. zaliha materijala i robe	228	
4. Ostali nepomenuti rashodi		421
OSTALI RASHODI (1 do 4)	37.005	38.389

26. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Sudski sporovi

Preduzeće sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine nema materijalno značajne sudske sporove u kojima se javlja kao tuženi.

27. PRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja rizicima finansijskih instrumenata

Poslovanje Preduzeća je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, finansijskom riziku (deviznom i kamatnom), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjenjem izloženosti Preduzeća ovim rizicima.

Preduzeće ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Preduzeće je osetljivo na prisustvo sistemskih rizika koji podrazumevaju rizike ekonomskog okruženja u okviru države, privredne grane i sl. na koje Preduzeće ne može da utiče: inflacija, promena poreskih propisa, carinskih propisa, limitiranje kamatnih stopa, privrednog okruženja, konkurencije, sirovinske baze i sl.

Ukoliko postoje nesistemski rizici, oni se identifikuju kroz uspešnost poslovanja uprave Preduzeća.

Finansijski rizik

U svom poslovanju Preduzeće je izloženo finansijskim rizicima koji se javlja kao devizni rizik i rizik od promene kamatnih stopa. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Preduzeća.

Devizni rizik

Izloženost Preduzeća deviznom riziku se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja nominirane u stranoj valuti.

Kamatni rizik

Preduzeće je izloženo riziku promene kamatnih stopa na plasmanima i obavezama kod kojih su kamatne stope varijabilne. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Preduzeće nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Struktura plasmana i obaveza na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine sa stanovišta izloženosti kamatnom riziku data je u sledećem pregledu:

u hiljadama dinara

Finansijska sredstva

<i>Nekamatonosna</i>	135.155	122.525
	135.155	122.525

Finansijske obaveze

<i>Nekamatonosne</i>	307.401	286.233
Kamatonosne (fiksna kamatna stopa)	298.415-	334.533
	605.816	620.766

Kreditni rizik

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Preduzeću izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak Preduzeća. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

U Republici Srbiji ne postoje specijalizovane rejting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Preduzeće je prinuđeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije (npr. podatke o bonitetu koje pruža Agencija za privredne registre) i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Preduzeća. Iznos maksimalne kreditne izloženosti revidira se najmanje jednom godišnje.

U slučaju povećanja iznosa dospelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku, Preduzeće primenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Izloženost Preduzeća kreditnom riziku ograničena je uglavnom na potraživanja od kupaca na dan bilansa. Nominalni iznos potraživanja od kupaca, pre izvršene ispravke vrednosti, sastoji se od velikog broja potraživanja, od kojih najveći deo čine potraživanja od kupaca:

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Preduzeća upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da Preduzeć u svakom trenutku mora da ispunjava sve svoje dospеле obaveze. Preduzeće upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa priliva finansijskih sredstava i dospeća obaveza.

Ročnost dospeća finansijskih obaveza Preduzeća data je u sledećoj tabeli:

2014. godina	u hiljadama dinara			Ukupno
	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	
Dugoročni krediti	-	-	298.415	298.415
Obaveze iz poslovanja	179.163	-	-	179.163
Krat. finan. obaveze	123.547	-	-	123.547
Ostale krat. obaveze	4.691	-	-	4.691
	307.401	0	298.415	605816
2013. godina	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti	-	-	334.533	334.533
Obaveze iz poslovanja	154.529	-	-	154.529
Krat. finan. obaveze	131.339	-	-	131.339
Ostale krat. obaveze	365	-	-	365
	286.233	0	334.533	620.766

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Preduzeće biti obavezno da takve obaveze namiri (aktuelni anuitetni plan).

INDIKATORI OPŠTE LIKVIDNOSTI	2014. godina	2013. godina
1 OBRTNA IMOVINA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,49	0,53
INDIKATORI UBRZANE LIKVIDNOSTI		
2 OBRTNA IMOVINA BEZ ZALIHA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,36	0,38
INDIKATORI TRENUTNE LIKVIDNOSTI		
3 GOTOVINA I GOT. EKVIVALENTI / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,01	0,00

Koeficijent ispod 1 pokazuje prisustvo rizika likvidnosti.

28. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

U postupku upravljanja kapitalnim rizikom, rukovodstvo Preduzeća ima za cilj očuvanje mogućnosti da posluje po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose

vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala. Rukovodstvo Preduzeća pregleda strukturu odnosa dugova i kapitala na godišnjoj osnovi.

Preduzeće analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti. Ovaj pokazatelj izračunava se kao odnos neto obaveza (zaduženosti) i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Pokazatelji zaduženosti na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine su bili sledeći:

	u hiljadama dinara	
1. Obaveze (dugoročne i kratkoročne)	680.462	699.428
2. Kapital	77.169	64.417
Pokazatelj zaduženosti (1/2)	881,8%	1085,8%

Koeficijent zaduženosti iznosi 881,8% prisutan je rizik zaduženosti jer su ukupne obaveze veće od ukupnog sopstvenog kapitala kao garatne supstance poveriocima.

29. NAČELO STALNOSTI POSLOVANJA

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati). Finansijski izveštaji sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (osim Izveštaja o tokovima gotovine) pružaju informacije ne samo o poslovnim promenama iz prethodnog perioda, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već takođe i o obavezama za isplatu gotovine u budućem periodu i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem periodu.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.